

Vergaderjaar 2018–2019

34 964

EU-voorstellen: Besluiten van de Raad betreffende de Global Compact over gedeelde verantwoordelijkheid voor vluchtelingen (GCR) en de Global Compact over gereguleerde, ordelijke en veilige migratie (GCM)¹

I

VERSLAG VAN EEN NADER SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 28 februari 2019

De leden van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel / JBZ-Raad² hebben kennisgenomen van de brief van de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking³ inzake het Global Compact voor gedeelde verantwoordelijkheid voor vluchtelingen (GCR), die zij op 13 december 2018 mede namens de Minister van Buitenlandse Zaken en de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid naar de Kamer heeft gestuurd. De leden van de fractie van **PVV** hebben naar aanleiding hiervan de Minister op 8 februari 2019 nogmaals een brief gestuurd.

De Minister heeft op 25 februari 2019 geantwoord.

De commissie brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde nader schriftelijk overleg.

De griffier van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel/JBZ-Raad, Van Dooren

¹ Zie dossier E180019 op www.europapoort.nl

² Samenstelling:

Nagel (50plus), Van Bijsterveld (CDA), Duthler (VVD), Ten Hoeve (OSF), Schaap (VVD), Strik (GL) (*vicevoorzitter*), Knip (VVD, Faber-van de Klashorst (PVV), Schouwenaar (VVD), Gerkens (SP), Dercksen (PVV) (*voorzitter*), D.J.H. van Dijk (SGP), Van Hattem (PVV), Knapen (CDA), Nooren (PvdA), Oomen-Ruijten (CDA), Rombouts (CDA), Stienen (D66), vac. (SP), Bikker (CU), Overbeek (SP), Van Zandbrink (PvdA), Fiers PvdA), Andriessen (D66), Vink (D66), Van Leeuwen (PvdD)

³ *Kamerstukken I*, 2018–2019, 34 964, E.

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR IMMIGRATIE EN ASIEL/JBZ-RAAD

Aan de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking

Den Haag, 8 februari 2019

De leden van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel / JBZ-Raad hebben met belangstelling kennisgenomen van uw brief⁴ inzake het Global Compact voor gedeelde verantwoordelijkheid voor vluchtelingen (GCR), die u op 13 december 2018 mede namens de Minister van Buitenlandse Zaken en de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid naar de Kamer heeft gestuurd. De leden van de fractie van **PVV** hebben naar aanleiding hiervan nog een aantal vragen en opmerkingen.

Kunt u aangeven welke concrete maatregelen Nederland neemt en/of voornemens is te nemen in het kader van dit GCR en tegen welke kosten? Kunt u duiden hoe het alsnog opnemen van illegale migranten van het schip Sea Watch begin januari⁵ zich verhoudt tot de doelstellingen van dit compact? Kunt u uitleggen wat überhaupt de toegevoegde waarde is van dit compact als het Nederlandse kabinet toch steeds onze grenzen open blijft zetten, zo vragen de leden van de PVV-fractie.

Kunt u nader uitleggen wat de concrete toepassing is van enerzijds het GCM en anderzijds het GCR bij de behandeling van migranten, gelet op de brede benadering van het GCM van het begrip migratie?

Het GCR is gepresenteerd als een wederzijds werkende overeenkomst. De leden van de PVV-fractie vragen of u kunt aangeven naar welke landen Nederland nu afgewezenen kan terugsturen, waar dat eerst niet lukte en hoe dit compact zich verhoudt met de EHRM-uitspraken en de EU-afspraken betreffende veilige landen?

De leden van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel / JBZ-Raad zien uw antwoord met belangstelling tegemoet en ontvangt deze graag binnen vier weken na dagtekening van deze brief.

R.G.J. Dercksen

Voorzitter van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel / JBZ-Raad

⁴ *Kamerstukken I*, 2018–2019, 34 964, E.

⁵ RTLnieuws, «Nederland gaat 6 migranten Sea-Watch opnemen» 9 januari 2019, <https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/buitenland/artikel/4544836/nederland-gaat-6-migranten-sea-watch-opnemen>.

**BRIEF VAN DE MINISTER VOOR BUITENLANDSE HANDEL EN
ONTWIKKELINGSSAMENWERKING**

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 25 februari 2019

Naar aanleiding van mijn brief van 13 december jl. inzake het Global Compact on Refugees hebben de leden van de fractie van de PVV een aantal aanvullende vragen gesteld. Deze vragen werden ingezonden op 8 februari 2019 met kenmerk 164280.u. Mede namens de Minister van Buitenlandse Zaken en de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, stuur ik u hierbij de antwoorden op deze vragen.

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
S.A.M. Kaag

Antwoorden op aanvullende vragen van de PVV fractie in de Eerste Kamer inzake het Global Compact voor gedeelde verantwoordelijkheid voor vluchtelingen

Vraag 1

Kunt u aangeven welke concrete maatregelen Nederland neemt en/of voornemens is te nemen in het kader van dit GCR en tegen welke kosten?

Antwoord

De doelstellingen van het Global Compact on Refugees (GCR) sluiten nauw aan op het kabinetsbeleid voor verbeterde bescherming en opvang in de regio zoals uiteengezet in de Beleidsnota BHOS (Kamerstuk 34 952 nr. 1 d.d. 18 mei 2018). Dit beleid is een invulling van afspraken uit het Regeerakkoord. Het budget voor opvang in de regio bedraagt jaarlijks EUR 128 miljoen en wordt ingezet om de bescherming van vluchtelingen te verbeteren en toegang tot werk en onderwijs te vergroten voor vluchtelingen en gastgemeenschappen. Afgelopen voorjaar heeft Nederland hiertoe een partnerschap afgesloten met de Wereldbank, de *International Labour Organisation*, de *International Finance Corporation*, UNHCR en UNICEF. In opvanglanden biedt het GCR een kader om deze Nederlandse inzet te versterken, bijvoorbeeld doordat landen die grote aantallen vluchtelingen opvangen (zoals bv. Jordanië, Ethiopië, Oeganda) zich via het GCR hebben gecommitteerd aan maatregelen om vluchtelingen meer kansen te geven om in de samenleving te participeren, zoals het uitgeven van werkvergunningen of toegang tot het lokale basisonderwijs.

Vraag 2

Kunt u duiden hoe het alsnog opnemen van illegale migranten van het schip Sea Watch begin januari zich verhoudt tot de doelstellingen van dit compact?

Antwoord

Het GCR heeft geen rol gespeeld bij het besluit om bij te dragen aan de ontscheping van de Sea Watch-3. Korthedshalve verwijs ik naar de toelichting in de brief die uw Kamer hierover heeft ontvangen (Kamerstuk 32 317 nr. 535 d.d. 14 januari 2019).

Vraag 3

Kunt u uitleggen wat überhaupt de toegevoegde waarde is van dit compact als het Nederlandse kabinet toch steeds onze grenzen open blijft zetten, zo vragen de leden van de PVV-fractie.

Antwoord

Een belangrijke doelstelling van het GCR is het bewerkstelligen van betere bescherming en opvang in de regio voor vluchtelingen, zodat zij dichtbij huis adequate bescherming krijgen en betere toegang tot lokale dienstverlening (onderwijs, gezondheidszorg) en werk. Onderzoek wijst uit dat de meeste vluchtelingen terug willen naar huis, als het thuis veilig is en er voldoende sociaaleconomisch perspectief is. De kans op terugkeer is groter wanneer zij dicht bij huis, in eigen land of in buurlanden, worden opgevangen. Een andere voor Nederland belangrijke doelstelling van het GCR is de verbreding van de donorbasis, zodat opvanglanden van grote

aantallen vluchtelingen kunnen rekenen op meer steun. Zie voorts het antwoord op vraag 1.

Vraag 4

Kunt u nader uitleggen wat de concrete toepassing is van enerzijds het GCM en anderzijds het GCR bij de behandeling van migranten, gelet op de brede benadering van het GCM van het begrip migratie?

Antwoord

Zoals eerder met uw Kamer gewisseld, ziet het Global Compact on Migration (GCM) op migranten, zowel reguliere en irreguliere. Graag wijs ik er op dat irreguliere migranten niet automatisch vluchtelingen of asielzoekers zijn. Evenmin geldt het omgekeerde. Het GCR ziet specifiek op personen die onder de bescherming van het VN-Vluchtelingenverdrag vallen. In verband met de juridische waarborgen, is het van belang om hier een goed onderscheid in te blijven maken. Dit onderscheid wordt daarom ook nadrukkelijk gemaakt in beide compacts en dat is ook waarom beide compacts naar elkaar verwijzen.

Vraag 5

Het GCR is gepresenteerd als een wederzijds werkende overeenkomst. De leden van de PVV-fractie vragen of u kunt aangeven naar welke landen Nederland nu afgewezenen kan terugsturen, waar dat eerst niet lukte en hoe dit compact zich verhoudt met de EHRM-uitspraken en de EU-afspraken betreffende veilige landen?

Antwoord

Net als het GCM is het GCR geen overeenkomst. Het zijn juridische niet-bindende documenten. Het GCR ziet expliciet op erkende vluchtelingen en spreekt over de vrijwillige terugkeer van deze groep. Het gaat hier niet om de terugkeer van afgewezen asielzoekers of anderszins om migranten zonder rechtmatig verblijf. Daar ziet het GCM op en zoals met uw Kamer gewisseld onderschrijft het GCM de plicht om eigen onderdanen terug te nemen. Het GCM wordt daarom dan ook gezien als een belangrijk diplomatiek instrument om richting herkomstlanden afspraken te kunnen maken over de terugkeer van eigen onderdanen.

Wat betreft de verhouding tot EHRM-uitspraken wijs ik korthedshalve op de toelichting in de brief inzake het GCM die uw Kamer heeft ontvangen, en waarover ook uitgebreid is gesproken tijdens de begrotingsbehandeling van Justitie en Veiligheid. Ten aanzien van de beoogde EU-lijst van veilige landen van herkomst, waar u mogelijk op doelt, merk ik op dat deze het EU-acquis als uitgangspunt hebben, en daarmee ook het VN-Vluchtelingenverdrag. Het VN-Vluchtelingenverdrag staat een eventueel gebruik van een dergelijke lijst niet in de weg. Net als dat ook nu het geval is met de nationale lijsten die ook Nederland heeft opgesteld en toepast.